

UPPSALA
UNIVERSITET

Nationellt centrum för kvinnofrid

National Centre for Knowledge
on Men's Violence against
Women

SE-751 85 Uppsala

Besöksadress/Visiting address:
Akademiska sjukhuset
Ingång 17

Uppsala University Hospital
Entrance 17

Telefon/Phone:
018-611 27 93
+46 18 611 27 93

Telefax/Fax:
018-50 73 94
+46 18 50 73 94

www.nck.uu.se

n.n@nck.uu.se

YTTRANDE

2012-10-31

Dnr: NCK 2012/20

Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK:s) yttrande över betänkandet SOU 2012:26, En ny brottsskadelag

Kap 5. Brottsoffermyndighetens självständiga skadeståndsrättsliga bedömningar.

Ur ett brottsofferperspektiv är det viktigt att brottsoffer verkligen får den ersättning de har rätt till. Då det förekommer ärenden där domstol efter en sakprövning bestämt skadestånd som understiger praxis är det otillfredsställande att Brottsoffermyndigheten endast får frånga domstolens bedömning när den avsevärt avviker från praxis. För det enskilda brottsoffret är det olyckligt att en myndighet som ska tillvarata dennas intressen inte får möjlighet att göra detta fullt ut.

Kap 6. Ska rätten till brottsskadeersättning för kränkning utvidgas?

Våld mot kvinnor är ett stort samhällsproblem. Våldet kan förövas på många skilda sätt men med den gemensamma nämnaren att syftet är att kuva, kontrollera och kränka kvinnan. Ärekränkingsbrotten utgör en del av detta våld och upplevs av många kvinnor, såväl som av andra brottsoffer, som oerhört kränkande. Särskilt som internet erbjudit gärningsmannen en plattform med möjlighet att nå ett stort antal adressater. Det är angeläget att brottsligheten angrips och lagförs av rättsväsendet men även att brottsoffren ges möjlighet till brottsskadeersättning i dessa fall. Även om utredningen valt att inte lägga förslag till ändring i denna del är det som utredningen påpekat nödvändigt med fortsatt utredningsarbete.

Kap 9. Barn som bevittnat brott.

Utredningen har konstaterat att barns närvaro inte i tillräcklig utsträckning uppmärksammas av rättsväsendets och socialtjänstens aktörer. Det är olyckligt. I arbetet med att stötta kvinnor som utsatts för våld i nära relationer har vi kunnat se att det inte är ovanligt att barn varit närvarande och bevittnat brotten mot kvinnan och att gärningsmannen gjort det i syfte att än mer skada kvinnan. Det är av stor vikt att det förhållandet uppmärksammas mer än vad som skett

hittills och att barnen får det stöd och den ersättning de har rätt till. I det arbetet har NCK en viktig roll att fylla.

Det är vidare bra att det ska räcka med en vårdnadshavares underskrift för barnets räkning om det är den andre vårdnadshavaren som begått antingen ett brott som barnet har bevittnat eller ett brott mot barnet själv.

Kap 11. Ansökningstid, preskription, omprövning och överlåtelseförbud.

Det är bra att ansökningstiden förlängs från två till tre år. Brottsoffer har inte alltid den kraft det krävs för att inkomma med en ansökan om brottskadeersättning i direkt anslutning till brottet och/eller den rättsliga processen. Ur det perspektivet är den föreslagna förändringen bra.

Kap 13. Övriga frågor.

13.5 Ersättning för sakskada och ren förmögenhetsskada i vissa fall.

Under kapitel 6 har vi pekat på att våld mot kvinnor förövas på många skilda sätt. Utredningen har i det nu aktuella kapitlet nämnt bedrägerierna och att mannen t.ex. öppnar abonnemang m.m. i kvinnans namn. Andra sätt är stöld eller skadegörelse av kvinnans egendom. Våldet påverkar således kvinnorna såväl fysiskt och psykiskt som socialt och ekonomiskt. Ur det sistnämnda perspektivet vill vi lyfta fram behovet av att brottsoffer ska kunna kompenseras ekonomiskt genom brottskadeersättning även för dessa skador. Det är därför olyckligt att utredningen inte lägger något förslag med den inriktningen.

Detta avslutar NCK:s yttrande.

I detta ärende har professor Gun Heimer beslutat.
Utredare Mattias Friström har varit föredragande.

Gun Heimer
Professor, chef
Nationellt centrum för kvinnofrid
Uppsala universitet